

Предлагач: Група пратеници

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА
ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Скопје,

февруари 2025 година

**ДО:
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА С. МАКЕДОНИЈА**

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република С. Македонија и член 139, член 144 и член 175 од Деловникот на Собранието на Република С. Македонија, Ви поднесуваме *Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за јавните патишта, по скратена постапка.*

Пратеници:

Димитар Апасиев _____

Борислав Крмов _____

Реџеп Исмаил _____

Јована Мојсоска _____

Амар Мециновиќ _____

Сашко Јанчев _____

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ број 84/2008, 52/09, 114/09, 39/10, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 174/21; 253/23 и 224/24;), се уредуваат прашањата за изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на патната инфраструктура, обезбедувањето на финансиски средства за изградба, реконструкција, одржување и заштита на патната мрежа, како и други прашања од значење за јавните патишта.

Со постоечкиот закон е предвидено висината и начинот на наплата на надоместокот за употреба на пат (патарина) да го утврдува Владата. Тоа се докажа како нецелисходен и несоодветен начин на регулирање на оваа сфера, бидејќи грѓаните плаќаат високи износи за патарини и бројот на наплатни станици постојано се зголемува, а од друга страна квалитетот на јавните патишта е на сериозно незавидно ниво. Дополнително економската и енергетската криза која владее во државава ја наметнува потребата од намалување на висината на износот за патарините и уредување на начинот на наплата на истата со закон, а не како досега со владина одлука, со што граѓаните посредно преку пратениците како нивни претставници ќе може да ја уредуваат оваа сфера.

Од наведените причини, ја увидовме потребата од носење на овој предлог на закон, со кој се намалува висината на патарините и начинот на наплата на истата се утврдува со закон.

Врз основа на наведеното, предлагаме донесување на Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за јавните патишта.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Предлог-законот е заснован на истите начела на кои се заснова основниот текст на Законот за јавните патишта.

Целта на предлог-законот е да се намали висината на износот на патарините прилагодена на претходнонаведените состојби и начинот на наплата на истите да биде утврден со закон.

Основните решенија во предлог-законот одговараат на моменталната економска состојба. Сметаме дека ова решение е во насока на задоволување на целите на овој предлог-закон.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗБУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предложениот закон не предизвикува негативни финансиски импликации врз Буџетот на Република С. Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на предложениот закон не се потребни финансиски средства од Буџетот на Република С. Македонија.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Врз основа на член 175 став 1 алинеја 1 од Деловникот на Собранието на Република С. Македонија, имајќи во предвид дека не се работи за сложена или обемна измена на законот, предлагаме Собранието да расправа по Предлогот на закон по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 1

Во Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ број 84/2008, 52/09, 114/09, 39/10, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 174/21; 253/23 и 224/24;), во член 58 ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Висината и начинот на наплата на надоместокот од ставот (1) на овој член се утврдува со овој закон.“.

Член 2

По членот 58 се додаваат седум нови членови 58-а, 58-б, 58-в, 58-г, 58-д, 58-ѓ, 58-е кои гласат:

„Член 58-а

(1) За утврдување на висината на надоместокот за употреба на пат (патарина) за различните видови на возила, во зависност од видот на возилото, бројот на осовини и висината кај предната осовина, возилата се распоредуваат во пет категории:

- прва категорија А: моторни возила со карактеристики на мотоцикли (со две тркала),

- прва категорија Б: возила со две осовини и висина кај предната осовина пониска од 1,3 метри,

- втора категорија: возила со три или повеќе осовини и висина кај предната осовина пониска од 1,3 метри, возила со две осовини и висина кај предната осовина повисока од 1,3 метри или пониска од 1,8 метри и возила со приколка со три или повеќе осовини и висина кај предната осовина пониска од 1,3 метри,

- трета категорија: возила со три осовини и висина кај предната осовина повисока од 1,3 метри и возила со две осовини и висина кај предната осовина иста или повисока од 1,8 метри и

- четврта категорија: возила со четири или повеќе осовини и висина кај предната осовина повисока од 1,3 метри.

(2) Висина на возилото кај предната осовина, се мери вертикално од коловозот до највисоката точка на возилото, над предната осовина.

Член 58-б

(1) Висината на надоместокот за употреба на пат (патарина) во денари на делниците на кои се наплаќа патарина изнесува:

		КАТЕГОРИЈА НА ВОЗИЛА				
		IA	IB	II	III	IV
Наплатна станица	Делница	ПАТАРИНА ВО ДЕНАРИ				
Романовци	Куманово - Миладиновци и обратно	20	30	40	75	110
Петровец	Скопје - Петровец и обратно	10	20	25	50	75
Сопот	Петровец - Велес	25	40	60	110	165
Отовица	Весел - Петровец	25	40	60	110	165
Стоби	Велес - Градско и обратно	20	30	50	90	130
Миладиновци	Скопје - Миладиновци и обратно	10	20	30	50	75
Тетово	Тетово - Госитвар и обратно	10	15	20	40	55
Гостивар	Тетово - Гостивар и обратно	10	15	20	40	55
Глумово	Скопје - Тетово и обратно	10	20	30	55	80
Желино	Скопје - Тетово и обратно	10	20	30	55	80
Демир Капија	Градско - Демир Капија и обратно	25	40	65	115	170
Гевгелија	Демир Капија - Гевгелија и обратно	30	50	80	145	215
Кадрифаково	Штип - Св. Николе и обратно	15	25	40	75	110
Преод	Св. Николе - Миладиновци и обратно	20	35	50	90	135
Миравци	Клучка Миравци - Клучка Демир Капија	15	30	45	80	120
Миравци	Клучка Миравци - Клучка Гевгелија	15	25	35	75	95
Смоквица	Клучка Смоквица - Клучка Гевгелија	10	15	25	45	70
Смоквица	Клучка Смоквица - Клучка Демир Капија	20	35	55	100	145

(2) Висината на надоместокот за употреба на пат (патарина) при готовинско плаќање во евра на делниците на кои се наплаќа патарина изнесува:

		КАТЕГОРИЈА НА ВОЗИЛА				
		IA	IB	II	III	IV
Наплатна станица	Делница	ПАТАРИНА ВО ЕВРА				

Романовци	Куманово - Миладиновци и обратно	0,25	0,50	0,75	1,25	2,00
Петровец	Скопје – Петровец и обратно	0,25	0,50	0,50	1,00	1,50
Сопот	Петровец - Велес	0,50	0,75	1,00	2,00	2,75
Отовица	Весел - Петровец	0,50	0,75	1,00	2,00	2,75
Стоби	Велес – Градско и обратно	0,25	0,50	1,00	1,50	2,25
Миладиновци	Скопје – Миладиновци и обратно	0,25	0,50	0,50	1,00	1,25
Тетово	Тетово – Госитвар и обратно	0,25	0,25	0,50	0,75	1,00
Гостивар	Тетово – Гостивар и обратно	0,25	0,25	0,50	0,75	1,00
Глумово	Скопје – Тетово и обратно	0,25	0,50	0,50	1,00	1,50
Желино	Скопје – Тетово и обратно	0,25	0,50	0,50	1,00	1,50
Демир Капија	Градско – Демир Капија и обратно	0,50	0,75	1,25	2,00	3,00
Гевгелија	Демир Капија – Гевгелија и обратно	0,50	1,00	1,50	2,50	3,50
Кадрифаково	Штип - Св. Николе и обратно	0,25	0,50	0,75	1,25	2,00
Преод	Св. Николе - Миладиновци и обратно	0,25	0,75	1,00	1,50	2,25
Миравци	Клучка Миравци - Клучка Демир Капија	0,25	0,50	0,75	1,25	2,00
Миравци	Клучка Миравци - Клучка Гевгелија	0,25	0,50	0,75	1,00	1,50
Смоквица	Клучка Смоквица - Клучка Гевгелија	0,25	0,25	0,50	0,75	1,25
Смоквица	Клучка Смоквица - Клучка Демир Капија	0,25	0,75	1,00	1,75	2,50

Член 58-в

(1) Наплатата на патарина се врши на наплатните станици комбинирано преку "отворен систем,, и "затворен систем,, за наплата на патарина. Начинот на плаќањето на патарината може да биде:

- готовински и со банкарски картици (дебитни и кредитни),
- електронски со безконтактни смарт картици и со уред за електронска наплата на патарина и
- со билет за ненаплатена патарина со налог за плаќање Електронските системи за наплата на патарина мора да овозможат наплата на патарина со употреба на микробранова (DSRC) технологија на работна фреквенција од 5,8 GHz.

Член 58-г

Правните и физичките лица патарина можат да ја плаќаат со купување на безконтактни смарт картици или уред за електронска наплата на патарина со попуст од 1% до 10% на износ од еднократно задолжување, а во зависност од висината на надополнетиот износ на безконтактните смарт картици односно уредот за електронска наплата на патарина (таг).

Член 58-д

(1) Вредноста на безконтактните смарт картици изнесува 100 денари и минималниот износ за дополнување при купување и при секое наредно надополнување не може да биде помал од 300 денари.

(2) Вредноста на еден уред за електронска наплата на патарина (таг) изнесува 1.200 денари и минималниот износ за дополнување при купување и при секое наредно надополнување не може да биде помал од 300 денари.

Член 58-ѓ

Со секое наредно надополнување на безконтактните смарт картици и уредите за електронска наплата на патарина (таг) корисниците добиваат попуст на надополнетиот износ на патарина кој се пресметува при секое поминување на наплатна станица, и тоа :

- 2% за надополнета сума од 301 денари до 10.000 денари,
- 3% за надополнета сума од 10.001 денари до 50.000 денари,
- 5% за надополнета сума од 50.001 денари до 300.000 денари и
- 7% за надополнета сума над 300.001 денари.

Член 58-е

(1) Доколку корисникот на патот сопственик на возилото не ја плати патарината или на било кој начин одбива да го стори тоа, му се издава билет за ненаплатена патарина со налог за плаќање во рок од 24 часа од моментот на издавањето.

(2) Билетот за ненаплатена патарина со налог за плаќање се издава на наплатните станици на кои е воведен електронскиот систем за наплата на патарина. Корисниците на патот на кои им е издаден билет за ненаплатена патарина со налог за плаќање можат истиот да го платат на секоја сообраќајна лента на наплатните станици каде се врши продажба и надополнување на електронските уреди и на официјалната веб страница на Јавното претпријатие за државни патишта.“

Член 3

Начинот на наплатата на патарина електронски со безконтактни смарт картици и со уред за електронска наплата на патарина, воведувањето на наплата на патарина на некои од патните делници наведени во членот 58-а од овој закон како и воведувањето на прва категорија А моторни возила со карактеристики на мотоцикли (со две тркала), ќе се имплементира во неколку фази, по создавање на технички услови за нивна имплементација.

Член 4

Со денот на влегување во сила на овој закон, престанува да важи Одлуката за висината и начинот на наплата на надоместокот за употреба на пат (патарина) ("Службен весник на Република Северна Македонија" број 118/2019).

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

**I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ -
ЗАКОНОТ**

Предлог законот содржи 5 члена.

Членот 1 предвидува измена на член 58 став 2 од Законот за јавните патишта во насока на определување на висината и начинот на наплата на надоместокот за употреба на пат (патарина) со закон.

Членот 2 предвидува додавање на седум нови членови во законот и тоа, 58-а, 58-б, 58-в, 58-г, 58-д, 58-ѓ, 58-е, а со кои се утврдува бројот на патарини, висината на износот на патарините на секоја од нив поединечно во денари и евра и начинот на плаќање на патарините.

Членот 3 предвидува начинот на наплата на патарина електронски со безконтактни смарт картици и со уред за електронска наплата на патарина, да се имплементира во неколку фази, по создавање на технички услови за нивна имплементација.

Членот 4 предвидува престанување на важност на Одлуката за висината и начинот на наплата на надоместокот за употреба на пат (патарина).

Членот 5 предвидува законот да влезе во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, без вообичаениот уставен рок за *vacatio legis*.

**II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ
ВОПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ**

Решенијата содржани во одредбите од овој закон се меѓусебно поврзани, истите се однесуваат на иста правна работа и како такви прават правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Предложениот закон ќе овозможи намалување на висината на износот на патарините за половина (50%) утврдување на начинот на наплата на патарините и бројот и описот на наплатните станици со закон, а не како до сега со подзаконски акт.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ
ОД ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ
(ИЗВОД)

Член 58

(1) Плаќање на надоместок за употреба на пат (патарина), од членот 55 точка 3 на овој закон, може да се воведи за:

- 1) употреба на автопат, експресен пат магистрален пат или нивен дел и
- 2) употреба на мост, вијадукт или тунел, изграден заради скратување на трасата на постојниот пат.

(2) Висината и начинот на наплата на надоместокот од ставот (1) на овој член ја утврдува Владата на Република Македонија, во зависност од:

- 1) видовите на возила по категории;
- 2) извезеното растојание и
- 3) фреквенција на возилата.

(3) Наплатата на надоместокот од ставот (1) на овој член ја врши Агенцијата или правно лице избрано од страна на Јавното претпријатие на јавен оглас согласно со закон.

(4) Средствата собрани од надоместокот од ставот (1) на овој член се приход на Јавното претпријатие и се користат за финансирање на програмата за изградба, реконструкција, рехабилитацијата, одржување и заштита на државните патишта.

(5) За платениот надоместок од ставот (1) на овој член на корисникот на патот му се издава билет за патарина - фискална сметка или билет за наплата на патарина со претплата која корисникот е должен да ја чува во возилото за цело време на движење на патот како доказ за наплатена пататрина и да ја покаже на овластеното службено лице, определено со закон.

(6) Корисникот на патот е должен да застане на наплатната рампа заради наплата на патарина.

(7) Секој е должен да плати патарина при поминување на наплатна рампа.

(8) Забрането е при преминување на наплатната станица кршење на наплатната рампа.